

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเกษม นิยมรัตน์ ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และดำรงตำแหน่งถึงปัจจุบัน ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ด้วยการแสดงหนี้สินสัญญากู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา นิยมลรัตน์ คู่สมรสของผู้คัดค้าน กับ นางบุญทอง สุภารังษี จำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อมาซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ต่อผู้ร้อง เป็นเท็จ และไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท อันเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้คัดค้านปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบโดยไม่แสดงหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท จากเงินลงทุนของ นางดวงสุดา ที่ให้ นางบุญทอง ถือครองหุ้นแทน ผู้ร้องรวบรวมพยานหลักฐานและสอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและพิจารณาแล้วมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด

ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านให้การปฏิเสธและยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้าน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ เนื่องจากเป็นความรับผิดชอบทางอาญาต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้อง หรือตั้งคณะทำงานร่วมกัน หากหาข้อยุติไม่ได้ผู้ร้องจึงมีอำนาจฟ้องคดีเอง แต่ผู้ร้องมิได้ดำเนินการ จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา มติของผู้ร้องที่พิจารณาว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเป็นมติ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงหรือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้เป็นอนุกรรมการก่อน และไม่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ ผู้คัดค้านทราบ อันเป็นการผิดระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่โดยแสดง หนี้สินของคู่สมรสจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามความเป็นจริงที่ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน ได้ทำสัญญากู้เงินจำนวนดังกล่าวจาก นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้าน และทราบจาก นางดวงสุดา ว่านำเงินที่กู้ไปซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) แล้วนำไปขายในตลาดหลักทรัพย์ ผ่านบริษัทหลักทรัพย์โกลเบล็ก จำกัด กับโอนหุ้นที่เหลือให้แก่ นางบุญทอง เพื่อชำระหนี้เงินกู้ สำหรับ หุ้นบริษัทวินโคสต์ อินด์สเทรียล จำกัด (มหาชน) เป็นการลงทุนซื้อขายตามปกติของ นางดวงสุดา และไม่อยู่ในวาระต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพราะมีการทยอยเบิกถอนในช่วงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓

ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงไม่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่อย่างใด ส่วนเหตุที่ผู้คัดค้านไม่แสดงรายการทรัพย์สินคือหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น ที่โอนให้แก่ นางบุญทอง ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ก็เนื่องจาก นางดวงสุดา โอนหุ้นดังกล่าวชำระหนี้เงินกู้ให้แก่ นางบุญทอง แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งไม่อยู่ในวาระต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ทั้งหุ้นดังกล่าว เป็นทรัพย์สินของ นางบุญทอง มิใช่ของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนประกอบรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านเป็นบุตรของ นายโจียง แซ่ฉิม กับ นางบุญทอง สุภารังษี มี นางดวงสุดา นิยมลรัตน เป็นคู่สมรส ไม่มีบุตรด้วยกัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๓) (๗), ๓๒, ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖ และผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับกรณีเข้ารับตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต่อผู้ร้องแล้ว แต่หลังจากนั้นผู้ร้องมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านที่ยื่นต่อผู้ร้อง ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ต่อมาวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ผู้ร้องมีมติครั้งที่ ๗๒๕-๙๗/๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างที่ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านทำสัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ จำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นางดวงสุดา รับโอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ จำนวน ๒๑,๕๓๕,๗๗๐ หุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ จากนั้นให้บริษัทหลักทรัพย์โกลเบล็ก จำกัด ขายหุ้นดังกล่าวในตลาดหลักทรัพย์ปรากฏว่าขายได้ ๙๒๓,๐๐๐ หุ้น คงเหลือ ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น แล้วหุ้นบริษัทดังกล่าวถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ จนกระทั่งวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

นางดวงสุดา โอนหุ้นที่เหลือทั้งหมดดังกล่าวให้แก่ นางบุญทอง ระหว่างผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นางดวงสุดา ซื้อหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายวิศาล นิรนาทโกมล แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๓ และซื้อหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายสุรสิทธิ์ ตียะวัชรระพงศ์ แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ จึงได้ทยอยขายเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงขายหุ้นดังกล่าวและถอนเงินไปหมด มูลค่ารวม ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้หรือไม่ ปัญหานี้ผู้คัดค้านให้การต่อสู้ประการแรกว่า ผู้ร้องไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ร้องส่งรายงานการไต่สวน เอกสารและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาล หากอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมายังมีข้อไม่สมบูรณ์ และได้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาข้อไม่สมบูรณ์ แล้วไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดี ผู้ร้องจึงจะมีอำนาจฟ้องคดีเอง เมื่อยังไม่ได้ดำเนินการตามบทกฎหมายดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมานั้นยังมีข้อไม่สมบูรณ์ และได้แจ้งข้อไม่สมบูรณ์นั้นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมาตรา ๑๑ บัญญัติว่า ภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งข้อไม่สมบูรณ์ตามมาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนของแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเป็นคณะทำงาน ให้สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันตั้งคณะทำงาน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งให้ทนายความฟ้องคดีแทนได้ แต่ต้องฟ้องภายในสิบสี่วันนับแต่วันครบกำหนดตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนวิธีการในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุดและผู้ร้อง

ในคดีที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๙ ซึ่งเป็นกรณีที่มีมูลคดีเป็นเรื่องการกล่าวหาว่า นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริต ต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่นรวมทั้งบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทบความผิดทางอาญาดังกล่าว และคดีที่ขอให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมาย บัญญัติตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งเป็นคนละมูลคดีกับกรณีจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งมีบทต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง โดยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป... เห็นได้ว่ามาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการก่อน และมาตรา ๑๑๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เมื่อผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย โดยที่มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑๙ ได้บัญญัติองค์ประกอบ ความผิดไว้เป็นอย่างเดียวกัน แต่มาตรา ๑๑๙ ได้บัญญัติอยู่ในหมวด ๑๑ ว่าด้วยบทกำหนดโทษ

ดังนั้น มาตรา ๑๑๙ จึงเป็นบทกำหนดโทษของการกระทำตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยตรง ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้และอาจยกขึ้นอ้างซึ่งบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๑๙ ได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามที่ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้คัดค้านให้การต่อสู้ว่าผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ ทั้งในการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ไม่ได้มีการแจ้ง ข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้อง จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่า แม้ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงและแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ในคดีเรื่องใดแล้ว ให้ประธานอนุกรรมการ หรืออนุกรรมการและเลขานุการแจ้งคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ... และ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า ในการแจ้งคำสั่งให้ไต่สวน ข้อเท็จจริงและแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ให้ระบุเหตุแห่งการคัดค้าน อนุกรรมการไว้ด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการได้ ดังนั้นหากเป็นกรณีที่ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามระเบียบดังกล่าวจะต้องมีการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการด้วย ตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น แต่คดีนี้เป็นการดำเนินการดำเนินคดีเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ร้องนำสืบว่าจะต้อง ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อพิจารณาตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๗ กำหนดว่า ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานไต่สวน หรือแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินดำเนินการแทน แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.

พิจารณาวินิจฉัยก็ได้... ซึ่งไม่ได้กำหนดให้สิทธิผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคดีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มีสิทธิคัดค้านคณะกรรมการแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ระเบียบภายในกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการในแต่ละมูลคดีไว้แตกต่างกัน และผู้ร้องขอที่จะดำเนินการตามระเบียบภายในที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การที่ผู้ร้องไม่ได้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการในคดีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้น ไม่ทำให้การตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านไม่ชอบแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อให้ผู้คัดค้านมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการก่อน

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้องคดีนี้ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผู้คัดค้านให้การต่อสู้คดีว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ กำหนดว่าการไต่สวนข้อเท็จจริงจะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบเมื่อผู้ร้องไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบ การไต่สวนข้อเท็จจริงของผู้ร้องคดีนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าในการไต่สวนข้อเท็จจริงให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง โดยที่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๗ ดังกล่าวนี้นับเป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการการไต่สวนข้อเท็จจริงเนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภากลอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวียดปกปิดตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔

(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

การไต่สวนคดีนี้เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันมีมูลคดีมาจากความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ ไม่ใช่มูลคดีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ ดังที่กล่าวข้างต้น อีกทั้งเมื่อพิจารณาบันทึกปากคำพยานตามเอกสารหมาย ร.๔ แผ่นที่ ๑,๒๙๔ ถึง ๑,๓๐๔ ประกอบหนังสือชี้แจงของผู้คัดค้านจำนวน ๕ ฉบับ ตามเอกสารหมาย ร.๓ หน้า ๘๘๐ ถึง ๙๐๒ ผู้ร้องได้แจ้งสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้ารับฟังการชี้แจงข้อเท็จจริง และมีการแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา ทั้งมีการแจ้งด้วยการกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิดตามบทกฎหมายใด โดยผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีที่ถูกล่ามว่าเป็นคดีนี้แล้วว่า ไม่ได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และไม่ได้ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ แม้จะไม่ใช่บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแต่ก็ฟังได้ว่าการแจ้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้ผู้คัดค้านทราบแล้ว ผู้คัดค้านย่อมมีโอกาสแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาโดยไม่เสียเปรียบในการต่อสู้คดีแต่อย่างใด นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นไม่ว่าผู้ร้องจะมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้คัดค้านทราบเกี่ยวกับมูลคดีในเรื่องการแสดงบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ หรือไม่ ผู้ร้องก็มีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ระหว่างนางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านเป็นเท็จหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนพยานผู้ร้องและผู้คัดค้านว่า ภายหลังจากที่ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ต่อมาผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า มีทรัพย์สินในส่วนของเงินกู้ยืมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ คือหนี้สินของ นางดวงสุดา คู่สมรสได้เพิ่มขึ้นจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงดำเนินการให้ผู้คัดค้านชี้แจงหนี้สินดังกล่าว โดยผู้คัดค้านชี้แจงเงินกู้ยืมในส่วนนี้ว่า นางดวงสุดา คู่สมรสได้กู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง สุภารังษี มารดาของผู้คัดค้านมาเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เพื่อนำเงินไปซื้อหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) การกู้ยืมเงินดังกล่าวจะได้รับมาเป็นเงินสดหลายครั้ง และ นางบุญทอง ได้ชี้แจงในชั้นพิจารณาของผู้ร้องกับเบิกความในชั้นไต่สวนของศาลว่า เงินที่นำมาให้กู้ยืมนั้นเป็นเงินสดที่เก็บไว้ที่บ้าน โดย นางบุญทอง มีเงินจากการประกอบกิจการโรงน้ำแข็งและโรงสีข้าว แต่ นางบุญทอง ไม่ทราบรายได้จากกิจการโรงน้ำแข็งเพราะ นายโจสง แซ่ نیم สามีของพยานซึ่งเป็นบิดาของผู้คัดค้านเป็นผู้ดำเนินการ และ นางบุญทอง มีรายได้จากกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งเดือนละประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๑๒ เลิกกิจการโรงสีข้าว นางบุญทอง ได้รับเงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาปี ๒๕๓๒ มีการขายกิจการโรงน้ำแข็งไป ได้เงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้น นายโจสง จึงนำเงินไปลงทุนค้าทองคำและจัดตั้งบริษัทแม่ปิง ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เพื่อดำเนินการค้าอสังหาริมทรัพย์โดยผู้คัดค้านร่วมบริหารด้วย หลังจาก นายโจสง ถึงแก่ความตาย เพื่อนของ นายโจสง ได้นำเงินสดจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มาให้ นางบุญทอง แต่ นางบุญทอง ไม่ทราบชื่อและไม่มีหลักฐานการรับเงินส่วนแบ่งจากการค้าทองคำ เห็นว่า นางบุญทอง เบิกความในชั้นไต่สวนของศาลว่า มีรายได้จากกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งเดือนละประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท มีการประกอบกิจการโรงน้ำแข็งมาประมาณ ๒๕ ปี เมื่อคำนึงว่า นางบุญทอง ย่อมจะมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการส่งเสียเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นเงินจำนวนนี้ย่อมจะลดลงอย่างมากและไม่น่าเชื่อว่าเงินจากการประกอบกิจการโรงสีข้าวและกิจการโรงน้ำแข็งจะมีอยู่ถึงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่ นางดวงสุดา ทำสัญญากู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง และภายหลังจากที่มีการขายกิจการโรงน้ำแข็ง แม้ นางบุญทอง จะเบิกความว่าได้เงินส่วนแบ่งมาประมาณ ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่เมื่อเปรียบเทียบรายได้ต่อเดือนที่ นางบุญทอง กล่าวอ้างว่าได้มาจากการประกอบกิจการโรงน้ำแข็ง ทำให้ไม่น่าเชื่อว่าจะมีการให้ส่วนแบ่งเป็นเงินจำนวนมากถึง ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนอกจากคำเบิกความของ นางบุญทอง แล้วก็ไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าจะมีการได้รับเงินส่วนแบ่งจำนวนนี้จริง ทั้งเมื่อมีการขายที่ดินอันเป็นที่ตั้งโรงน้ำแข็งเมื่อปี ๒๕๓๔ ราคารวมประมาณ ๔๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ปรากฏว่า นางบุญทอง

มีส่วนได้รับเงินจากการขายที่ดินด้วย เพราะเมื่อผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องถาม นางบุญทอง ในชั้นไต่สวนของศาลว่า นางบุญทอง ได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการขายที่ดินหรือไม่ นางบุญทอง เบิกความว่าไม่ทราบ สำหรับการลงทุนค่าทองคำของ นางบุญทอง ก็ไม่ปรากฏจำนวนเงินที่ลงทุนค่าทองคำ แม้ นางบุญทอง จะเบิกความว่ามีรายได้จากการค้าทองคำปีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ตาม แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงรายได้จำนวนดังกล่าวที่ชัดเจนแต่อย่างใด ทั้งภายหลังจากที่ นายโจษ ถึงแก่ความตายแล้วมีบุคคลที่ นางบุญทอง อ้างว่านำเงินลงทุนการค้าทองคำมาคืน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ นางบุญทอง ก็เบิกความต่อไปว่าไม่ทราบชื่อบุคคลที่นำเงินมาให้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุผลของวิญญูชนที่จะรับเงินจากบุคคลที่ไม่รู้จักถึงขนาดไม่ทราบชื่อและนามสกุลเป็นจำนวนเงินมากถึง ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คำเบิกความของ นางบุญทอง จึงเป็นที่น่าสงสัยและไม่น่าเชื่อว่า นางบุญทอง จะได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนี้จริง นอกจากนี้เมื่อผู้ร้องได้ตรวจสอบบัญชีธนาคารตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๘ และ ร. ๓๙ ของ นางบุญทอง ก็พบว่า มีเงินฝากในบัญชีไม่มากนัก ทั้งรายรับต่าง ๆ ที่ นางบุญทอง กล่าวอ้างนั้น เมื่อตรวจสอบจากการค้นข้อมูลทางภาษีอากรตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๗ ก็ไม่ปรากฏหลักฐานการเสียภาษีเงินได้ของ นางบุญทอง อันเนื่องมาจากการมีรายรับถึงจำนวนที่จะมีเงินมาให้กู้ยืมได้ ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิจารณางบการเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่ปิง ดีเวลลอปเม้นท์ ที่ นางบุญทอง เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๕ แผ่นที่ ๑,๐๗๓ ถึง ๑,๑๑๒ ปรากฏว่า ผลประกอบกิจการปี ๒๕๕๑ ถึงปี ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการทำสัญญากู้ยืมเงิน ห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่ปิง ดีเวลลอปเม้นท์ มีผลขาดทุนสะสมมาโดยตลอด การที่ นางบุญทอง แสดงออกว่ามีการประกอบธุรกิจแต่พฤติการณ์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเก็บเงินสดจำนวนมากไว้ที่บ้านเป็นการผิดวิสัยและเป็นพิรุช เพราะนอกจากจะไม่มีความปลอดภัยจากการเก็บเงินในลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังขาดประโยชน์จากการได้ดอกเบี้ยอีกด้วย ดังนั้น การที่ นางบุญทอง เบิกความว่า ได้รับเงินส่วนแบ่งจากการเลิกประกอบกิจการโรงสีข้าว การขายกิจการโรงน้ำแข็ง และได้รับเงินส่วนแบ่งจากการเลิกการค้าทองคำ จึงล้วนแต่เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่มีร่องรอยเอกสารทางการเงิน หรือหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือมาแสดงให้ปรากฏ นอกจากนี้ นางดวงสุดา ยังยอมรับว่าได้รับเงินจากการกู้ยืมเงินตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ไม่ครบตามจำนวนที่ระบุในสัญญากู้ยืมเงิน กล่าวคือได้รับเงินไปประมาณ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ซึ่งก็เห็นได้ว่าเป็นพิรุชอีกเช่นกันเพราะการทำสัญญากู้ยืมมากกว่าจำนวนเงินที่ได้รับยอมเป็นการผิดปกติวิสัยของลูกหนี้ที่จะต้องรับภาระผูกพันเกินไปกว่าประโยชน์ที่ตนได้รับตามความเป็นจริง ทั้งการที่อ้างว่ากู้ยืมเงินมาเพื่อจะดำเนินการซื้อหุ้นก็ปรากฏว่ามีการซื้อขายหุ้นกันหลังจากทำสัญญากู้ยืมเงินมาแล้วเป็นเวลาประมาณ ๑ ปี เห็นได้ว่าเป็นการไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำสัญญากู้ยืมเงินล่วงหน้าเป็นเวลานานถึงเพียงนั้น

ส่วน นางสาวจันทร์จิรา สุวรรณเสน พยานผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในสัญญากู้ยืมเงินปรากฏว่าได้ให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนของผู้ร้องเพียงว่า เป็นผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในสัญญากู้ยืมเงิน และ นางบุญทอง นำเงินใส่ซองขนาด เอ ๔ มาส่งมอบให้ นางดวงสุตา ไม่ได้ให้การว่ามีการพบเห็นเงินสดที่เก็บไว้ที่บ้านจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังที่ นางดวงสุตา และ นางบุญทอง กล่าวอ้างแต่อย่างใด นอกจากนี้จากการตรวจสอบของ นางสาวเสาวลักษณ์ ฉัตรดวงเด่น เจ้าพนักงานผู้ร้องนั้น แม้จะปรากฏว่า นางบุญทอง มีที่ดินแปลงอื่นอีกจำนวน ๕ แปลง แต่ก็ไม่ได้มีการซื้อขายเปลี่ยนมือหรือไม่ได้มีการนำออกให้เช่าจึงไม่อาจคิดไปได้ว่า นางบุญทอง จะมีรายได้ไม่ว่าจะเป็นจากการขายที่ดินหรือจากการให้เช่าที่ดินแล้วนำรายได้ดังกล่าวนี้มารวมเป็นส่วนหนึ่งของที่มาของเงินที่ให้กู้ยืม พยานชั้นไต่สวนของศาลจึงขาดหลักฐานที่มีการเชื่อมโยงถึงที่มาของเงิน พยานที่นำเข้าไต่สวนไม่มีน้ำหนักที่น่ารับฟังว่า นางบุญทอง มีเงินจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อยู่จริง จึงไม่น่าเชื่อว่าจะมีการกู้ยืมเงินกันระหว่าง นางบุญทอง มารดาของผู้คัดค้านกับ นางดวงสุตา คู่สมรสของผู้คัดค้าน การแสดงรายการหนี้สินในส่วนนี้จึงเป็นข้อความอันเป็นเท็จ

เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติดังนี้แล้ว จึงเห็นควรพิจารณาในปัญหาต่อไปว่า หุ้นจำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ซึ่งมีชื่อ นางบุญทอง เป็นผู้ถือหุ้น เป็นของ นางดวงสุตา หรือไม่ ทางไต่สวนได้ความว่า นางดวงสุตา คู่สมรสของผู้คัดค้านดำเนินการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ จำนวน ๒๑,๕๓๕,๗๗๐ หุ้น เมื่อปี ๒๕๕๓ แล้วต่อมาได้ขายไปบางส่วน คงเหลือจำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ภายหลังจากที่หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน นางดวงสุตา จึงได้ออนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ให้แก่ นางบุญทอง โดยกล่าวอ้างว่าเป็นการโอนหุ้นเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นว่า นางดวงสุตา เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ทั้งหมดตั้งแต่ขั้นตอนการติดต่อจัดซื้อหุ้นจาก นายวัฒน์ชัย วิไลลักษณ์ โดย นางบุญทอง เบิกความว่า ไม่เคยมีการลงทุนเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นมาก่อน ดังนั้นจึงพึงปรากฏว่ามีการเปิดบัญชีเพื่อรับโอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จาก นางดวงสุตา ซึ่งในที่สุดหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน การที่ นางดวงสุตา ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้ลงทุนในการซื้อขายหุ้นกลับทำการตกลงซื้อขายคราวเดียวกันเป็นจำนวนเงินมากก็มีใช้ลักษณะของผู้ลงทุนทั่วไป ที่มักจะทยอยลงทุนเพื่อดูทิศทางของตลาด

และการทำกำไรของบริษัทมหาชนที่ตนจะลงทุนซื้อขายหุ้น การเร่งรีบซื้อหุ้นในบริษัทมหาชนที่ปรากฏว่าหลังจากซื้อไม่นานประสบปัญหาขาดทุนถึงขนาดถูกห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ กลับยิ่งทำให้ให้ธุรกรรมการซื้อขายหุ้นส่วนนี้มีพิรุณมากขึ้น หลังจาก นางดวงสุดา ได้หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มาแล้ว พฤติการณ์ปรากฏต่อไปว่า นางดวงสุดา ได้โอนหุ้นที่ตนมีเหลือทั้งหมดให้แก่ นางบุญทอง รวมจำนวนมูลค่าเกินกว่าเงินที่อ้างว่าได้รับไปจริงจากการกู้ยืมเงินจาก นางบุญทอง ถึงเกือบเท่าตัวนั้น การกระทำดังกล่าวเป็นการผิดปกติเป็นอย่างมากที่ลูกหนี้จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้มากกว่าจำนวนเงินที่อ้างว่าได้รับไปจริงถึงเพียงนั้น กับทั้งการรับโอนหุ้นชำระหนี้แทนเงินสดของ นางบุญทอง ก็ไม่สมเหตุสมผล เพราะเป็นการรับโอนหุ้นภายหลังจากหุ้นของบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ถูกขึ้นเครื่องหมาย (SP) ห้ามซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทประสบปัญหาขาดทุน การรับโอนหุ้นจึงมีความเสี่ยงยิ่งไปกว่าการรับชำระหนี้ด้วยเงินสดเป็นอย่างมาก ประกอบกับเมื่อวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่น่าเชื่อว่าจะมีการกู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง จริง การที่นางดวงสุดา โอนหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ให้ นางบุญทอง จึงเป็นการปกปิดทรัพย์สินมิให้ล่วงรู้ถึงผู้ร้องซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบเชิงป้องกันการทุจริตด้วยการตรวจสอบเบื้องต้นจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า หุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท เป็นของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน โดยให้ นางบุญทอง ครอบครองหุ้นจำนวนดังกล่าวแทน จึงเป็นทรัพย์สินของคู่สมรสของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม เมื่อผู้คัดค้านไม่แสดงรายการทรัพย์สินในส่วนนี้ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้คัดค้านไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) รวมจำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบหรือไม่ ปัญหานี้ผู้คัดค้านได้นำพยานเข้าไต่สวนและต่อสู้คดีโดยอ้างว่า เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ไม่ใช่ “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” ในวันที่ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

เพราะมีการขายหุ้นและถอนเงินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เงินได้จากการขายหุ้นจึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่ต้องแสดงในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดย นางดวงสุดา เบิกความว่า ภายหลังจากขายหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) แล้วได้เบิกถอนเงินดังกล่าวเพื่อไปลงทุนซื้อหุ้นอื่น ๆ อีกหลายตัว บางส่วนก็นำมาใช้จ่ายหนี้ในครอบครัว ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ความตามทางไต่สวนของผู้ร้องว่า ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า นางดวงสุดา ซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายวิศาล นีรนาทโกมล แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๓ และซื้อหุ้นบริษัทวินโคสท์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จาก นายสุรสิทธิ์ ดิยะวัชรพงษ์ แล้วนำเข้าฝากขายในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ มูลค่ารวม ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท จากนั้นทยอยขายเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงขายหุ้นและถอนเงินที่ได้รับไปหมดก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม กำหนดว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง... ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง... ผู้คัดค้านจึงมีเจตนาที่จะไม่แสดงเงินได้จำนวนดังกล่าวในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเห็นควรวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า การแปลความคำว่า “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” ตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องพิจารณาถึงมาตรา ๓๔ อันเป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดรวมเข้าด้วย เมื่อมาตรา ๓๔ บัญญัติถึงความผิดโดยแบ่งเป็น ๓ กรณีว่า ๑. จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ๒. จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ๓. จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ บทกฎหมายดังกล่าวเป็นมาตรการที่กฎหมายบัญญัติบังคับให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเบื้องต้นโดยมีเจตนารมณ์ป้องกันการทุจริต

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ การแสดงความสุจริตด้วยการแสดงข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการแปลความว่าข้อเท็จจริงใดเป็นสิ่งที่ควรแจ้งให้ทราบจึงต้องแปลไปในทางให้เกิดผลเป็นการกระทำที่สุจริต โปร่งใส และต้องอยู่ในมาตรฐานของวิญญูชนผู้สุจริต เมื่อผู้คัดค้านไม่ได้โต้แย้งว่าทรัพย์สินคือ เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท ไม่ใช่ “ทรัพย์สินที่มีอยู่จริง” คงเพียงพอโต้แย้งว่า การขายหุ้นและเงินได้ดังกล่าวได้มีการโอนไปหลายครั้งจนหมดก่อนวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี โดยมีพฤติการณ์ในการถอนเงินจำนวนไม่ถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลายครั้ง ซึ่งก็พอเห็นเจตนาได้ว่าเพื่อหลีกเลี่ยงการต้องแจ้งธุรกรรมดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อเงินได้ดังกล่าวนี้มีจำนวนที่มากกว่าฐานะการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ของผู้คัดค้านในขณะนั้น หากเงินได้ดังกล่าวผู้คัดค้านได้มาโดยสุจริตย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปกปิดเพราะการเปิดเผยฐานะว่า ร่ำรวยเป็นปกติน่าจะเป็นผลดีแก่ผู้คัดค้านยิ่งกว่า เว้นแต่การมีเงินได้นั้นเป็นไปโดยกระบวนการที่ไม่สุจริตและไม่สามารถเปิดเผยได้ บทบัญญัติในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมอบหมายหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ด้วยว่า ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องมีการเปิดเผยข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบด้วย เมื่อทางไตสวน นางดวงสุดา เบิกความเพียงว่า ภายหลังจากขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) แล้วได้ทยอยเบิกถอนเงินจำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เพื่อไปลงทุนซื้อหุ้นอื่น ๆ อีกหลายรายการ บางส่วนก็นำมาใช้จ่ายหมุนเวียนในครอบครัว โดยไม่อาจแยกแยะรายการได้ชัดเจนเนื่องจากไม่ได้ทำบัญชีบันทึกรายละเอียดไว้เพื่อตรวจสอบทบทวนเงินลงทุนแต่ละรายการย้อนหลัง ดังนั้นเมื่อไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาประกอบว่าเงินที่เบิกถอนจากการขายหุ้นดังกล่าวนำไปลงทุนด้านใด หรือมีการนำไปฝากธนาคาร หรือได้นำไปเก็บอยู่ที่ใด หรือตามความเป็นจริงได้มีการใช้จ่ายไปทั้งหมด จึงเชื่อว่า เงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นทรัพย์สินที่ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้านยังคงมีอยู่จริงในวันที่ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แม้อาจจะไม่ครบจำนวนก็ตาม การที่ นางดวงสุดา ทยอยขายหุ้นและทยอยถอนเงินไปทั้งหมดก่อนวันที่ผู้คัดค้านจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่จะปกปิดเงินลงทุนและเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์

อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท จึงเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่ผู้คัดค้านต่อสู้ว่า การกู้ยืมเงินระหว่าง นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง การซื้อขายหุ้นบริษัท วินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) และการซื้อขายหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นการดำเนินการของ นางดวงสุดา ทั้งหมด โดยผู้คัดค้านมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยนั้น เห็นว่า นางดวงสุดา เป็นคู่สมรสของผู้คัดค้าน และ นางบุญทอง เป็นมารดาของผู้คัดค้าน ไม่ปรากฏว่า ผู้คัดค้านมีความบาดหมางหรือไม่ได้อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวกับ นางดวงสุดา ทั้ง นางบุญทอง ยังเบิกความว่ามีการช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่บุตร นอกจากนี้พฤติการณ์ที่ นางดวงสุดา ถอนเงินจากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ไปก่อนผู้คัดค้านลาออกจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เพียง ๒ วัน และการที่ นางดวงสุดา นำหุ้นไปฝากไว้ในชื่อ นางบุญทอง ล้วนแล้วแต่น่าเชื่อว่าจะให้เกิดผลทางกฎหมายเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้าน เห็นได้ว่า นางดวงสุดา กับ นางบุญทอง ได้ทราบความเป็นไปของการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของผู้คัดค้านทุกตำแหน่งโดยใกล้ชิด จึงไม่น่าเชื่อที่ผู้คัดค้านจะไม่ทราบการดำเนินธุรกรรมของ นางดวงสุดา และ นางบุญทอง ตามที่ผู้คัดค้านต่อสู้คดีแต่อย่างใด

องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การที่ผู้คัดค้านแสดงรายการหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของ นางดวงสุดา คู่สมรส เป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และการที่ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่แสดงเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรา ๓๒, ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างไรก็ดีการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบสำหรับเงินได้จากการขายหุ้นบริษัทวินโคสต์ อินดัสเทรียล พาร์ค จำกัด (มหาชน) ๒๖,๑๙๓,๒๐๕.๗๐ บาท กับการแสดงรายการหนี้เงินกู้ยืมจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวาระเดียวกันคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นการกระทำความผิดเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

การที่ผู้คัดค้านไม่แสดงรายการหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ซึ่งเป็นของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้คัดค้าน

โดยให้ นางบุญทอง ถือแทน เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อมาตรา ๓๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกรายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น การกระทำของผู้คัดค้านที่ไม่แสดงรายการหุ้นบริษัทแอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่า ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๑

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยนั้น เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนฟังได้ว่า ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ในวันเดียวกัน จากนั้นพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด จึงต้องยกคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ของผู้คัดค้านเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นการพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่ผู้ร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ว่า ผู้คัดค้านกระทำความผิดตามคำร้อง จึงเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง ผู้คัดค้านจึงถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตำแหน่งสุดท้ายของการกระทำความผิดที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง นอกจากนี้ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ จึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

พิพากษาว่า นายเกษม นิยมลรัตน ผู้คัดค้าน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีเข้ารับตำแหน่งกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตำแหน่งสุดท้ายของการกระทำความผิดที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ จำคุกกระทงละ ๒ เดือน รวม ๖ กระทง เป็นจำคุก ๑๒ เดือน พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้วเป็นเรื่องร้ายแรงองค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเสียงข้างมากไม่รอการลงโทษ คำขออื่นให้ยก.

นายจิรนิติ หะวานนท์

นายสุทธินันท์ เสียมสกุล

นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์

นายเสรี เพศประเสริฐ